NORAKSTS
Lieta Nr.A420551912
(A02329-13/43)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 6.augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Staņislavs Linkevičs,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*" pieteikumu par Veselības ministrijas 2012.gada 20.septembra lēmuma Nr.01-18.15/3952 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Veselības ministrijas Nacionālais veselības dienests (turpmāk – Dienests) 2012.gada 20.aprīlī sagatavoja SIA „*/Nosaukums/*" (turpmāk arī – pieteicēja) adresētu vēstuli Nr.03.3-04.1-16/4429 ,,Par paralēli importēto medikamentu kompensācijas bāzes cenu", kurā norādīja, ka ekonomiskās ekspertīzes ietvaros konstatēts, ka pieteicējas paralēli importēto zāļu */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cena no 2012.gada 1.jūlija neatbildīs Ministru kabineta 2006.gada 31.oktobra noteikumu Nr.899 ,,Ambulatora]ai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība" (turpmāk - Noteikumi Nr.899) 27.punkta prasībām. Tādējādi */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cena nosakāma ne augstāk kā 6,42 Ls.

Papildus Dienests lūdza iesniegumu */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenas samazināšanai iesniegt līdz 2012.gada 18.maijam.

Pieteicēja 2012.gada 18.maijā iesniedza dienestā iesniegumus zāļu kompensācijas bāzes cenas pārskatīšanā, saskaņā ar kuriem pieteicēja lūdza mainīt */Nosaukums 2/* bāzes cenu uz jaunu bāzes cenu - līdz 7,05 Ls, savukārt */Nosaukums 3/* jaunā bāzes cena ir norādīta līdz 14,38 Ls.

Dienests 2012.gada 1.jūnijā, pamatojoties uz ekonomiskās ekspertīzes slēdzienu un noteikumu Nr.899 33., 35.punktu. 32.2. un 32.3.apakšpunktu, 36.1., 36.7., 38.2. apakšpunktu, 54.punktu un Administratīvā procesa likuma 51.pantu, 55.panta 2.punktu, 63.panta pirmās daļas 1.punktu un 67.pantu, pieņēma lēmumu Nr.04.1-6/632 (turpmāk – Sākotnējais lēmums), kurā norādīja, ka ekonomiskajā ekspertīzē medikamentam */Nosaukums 2/* netiek mainīta kompensācijas bāzes cena 8,00 Ls un aptiekas cena 10,75 Ls, bet tiek noteikta references cena 6,30 Ls.

[2] Veselības ministrijas valsts sekretārs, izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, 2012.gada 20.septembrī pieņēma lēmumu Nr.01-18.15/3952 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma atzīt Dienesta lēmumu Nr.04. l-6/632 par tiesisku un pamatotu, noraidīt pieteicējas prasību atcelt Dienesta lēmumu Nr.04.1-6/632. Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] 2012.gada 15.maijā Ministru kabinets pieņēma noteikumus Nr.342, kuru 1.punkts paredz svītrot Noteikumu Nr.899 27.punktu, kurš noteica, ka paralēli izplatīto vai paralēli importēto zāļu kompensācijas bāzes cena ir vismaz par 10 % zemāka nekā to kompensējamo zāļu cena, pret kurām ir veikta paralēlā izplatīšana vai paralēlā importēšana. Pārējo kompensējamo zāļu sarakstā iekļauto un iekļaujamo zāļu izmaksas ar paralēli izplatīto vai paralēli importēto zaļu izmaksām nesalīdzina. Dienests 2012.gada 20.aprīļa vēstulē Nr.03.3-04.1-16/4429 izteica lūgumu pieteicējai samazināt */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu līdz 6,42 Ls, savukārt */Nosaukums 3/* kompensācijas bāzes cenu 12,97 Ls apmērā atbilstoši Noteikumu Nr.899 27.punkta prasībām un līdz 2012.gada 18.maijam iesniegt dienestā iesniegumus par */Nosaukums 2/* un */Nosaukums 3/* kompensācijas bāzes cenas pārskatīšanu.

2012.gada 18.maijā Dienests saņēma pieteicējas iesniegumus, ar kuriem lūgts samazināt */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu līdz 7,05 Ls apmērā, savukārt */Nosaukums 3/* - līdz 14,38 Ls. Līdz ar to pieteicēja neizpildīja dienesta 2012.gada 20.aprīļa vēstulē Nr.03.3-04.1-16/4429 izteikto lūgumu samazināt */Nosaukums 2/* un */Nosaukums 3/* kompensācijas bāzes cenu atbilstoši Noteikumu Nr.899 27.punkta prasībām, un ņemot vērā arī veiktos grozījumus noteikumos Nr.899, ar kuriem tika svītrots noteikumu Nr.899 27.punkts, Dienestam nebija tiesiska pamata pieņemt lēmumus par */Nosaukums 2/* un */Nosaukums 3/* kompensācijas bāzes cenu samazināšanu.

Pamatojoties uz augstāk minēto, Dienests nav pārkāpis tiesiskās paļāvības principu, jo gadījumā, ja pieteicēja iesniegtu iesniegumus par */Nosaukums 2/* un */Nosaukums 3/* kompensācijas bāzes cenu pārskatīšanu tādā apmērā, kā tas tika norādīts dienesta 2012.gada 20.aprīļa vēstulē Nr.03.3-04.1-16/4429, Dienests būtu tiesīgs pieņemt pieteicējai labvēlīgu lēmumu.

[2.2] Attiecībā uz pieteicējas norādīto, ka Dienests nav ievērojis tiesiskās paļāvības principu, norādāms, ka Satversmes tiesas 2004.gada 25 .oktobra spriedums lietā Nr.2004-03-01 paredz, ka tiesiskās paļāvības princips noteic arī to, ka indivīda reiz iegūtās tiesības nevar pastāvēt neierobežoti ilgi. Proti, šis princips nedod pamatu ticēt, ka reiz noteiktā tiesiskā situācija nekad nemainīsies. Būtiski ir tas, ka tiesiskās paļāvības princips nodrošina indivīdam tiesisko aizsardzību tikai noteiktajā periodā. Būtiski ir tas, ka tiesiskās paļāvības princips nodrošina indivīdam tiesisko aizsardzību tikai likumdevēja noteiktajā pārejas periodā. Tiesiskās paļāvības princips negarantē indivīdam pastāvīgu status quo.

Ņemot vērā, ka Dienests kā valsts pārvaldes iestāde ir pakļauta likumam un tas darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros, savās darbībās un rīcībās dienestam ir jāņem vērā attiecīgajā laika posmā spēkā esošo normatīvo aktu prasības un nosacījumi, tostarp Noteikumu Nr.899 prasības, no 2012.gada 15.maija, kad tika pieņemti noteikumi Nr.342, Dienestam nebija tiesiska pamata uzturēt prasību, lai pieteicēja samazina medikamenta */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu vismaz 10% zemāk nekā to kompensējamo zāļu cena pret kurām ir veikta paralēlā izplatīšana vai paralēlā importēšana.

[2.3] Tāpat Veselības ministrija piekrīt Dienesta izteiktajam viedoklim, ka tas nebija tiesīgs izskatīt pieteicējas 2012.gada 18.maija iesniegumos izteiktos piedāvājumus samazināt kompensējamo medikamentu bāzes cenu attiecībā uz izmaiņām kompensējamo zāļu sarakstā, kas stājās spēkā ar 2012.gada 1.jūliju (noteikumu Nr.899 62.^{1} punkts), jo pieteicēja minēto piedāvājumu nebija sniegusi noteikumu Nr.899 62.^{2} punkta kārtībā un termiņā.

Veselības ministrijas ieskatā, ja tiktu pieļauts izņēmums attiecībā uz pieteicējas iesniegumu izskatīšanu un pieņemšanu, tiktu pārkāpti tiesiskuma un vienlīdzības principi attiecībā uz citiem paralēliem izplatītājiem vai paralēliem importētājiem.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikumā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Pieteicēja norāda, ka tika apstrīdēts Dienesta lēmums daļā, kurā Dienests nolēma nemainīt */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu.

[3.2] Ņemot vērā, ka Ministru kabineta noteikumos Nr.899 „Ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība" attiecīgajiem grozījumiem netika paredzēts atpakaļejošs spēks, kā arī ņemot vērā, ka Iesniegums par kompensācijas bāzes cenas maiņu tika iesniegts pirms stājās spēkā grozījumi, ar kuriem tika izslēgts 27.punkts, Dienestam bija pienākums izskatīt pieteicējas Iesniegumu par kompensācijas bāzes cenas samazināšanu.

[3.3] Pieteicēja uzskata, ka attiecīgajā gadījumā atbildētājas arguments, ka tiesiskā paļāvība nevar pastāvēt neierobežoti ilgi ir attiecināms tikai uz tiem gadījumiem, ja tiek veikti grozījumi normatīvajos aktos un ir paredzēts pārejas periods uz jauno tiesisko regulējumu, tādējādi atbildētājas arguments ir noraidāms kā nepamatots, jo to nevar piemērot uz konkrēto tiesisko situāciju.

[3] Veselības ministrija (turpmāk arī – iestāde) tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteicējas pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu, atsaucoties uz

Lēmumā norādīto pamatojumu, papildus norādot, ka konkrētajā administratīvajā lietā kompensācijas bāzes cenas un references cenas noteikšana nav savstarpēji saistīti, jo */Nosaukums 2/* nepretendēja iegūt lētākā medikamenta references grupā statusu.

[4] Tā kā pieteicēja pieteikumā ir piekritusi lietas izskatīšanai rakstveida procesā (*lietas 3.-5.lapa*) un lietā esošie materiāli ir pietiekami, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmajai daļai (*redakcijā, kāda bija spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim un ievērojot likuma pārejas noteikumu 11.punkta nosacījumus*) lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējusi pieteicējas un iestādes rakstveidā iesniegtos argumentus, lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par lietas faktiskiem apstākļiem, lietā ir strīds par to vai pamatoti Veselības ministrijas Nacionālais veselības dienests pieņēma lēmumu Nr.04.1-6/632, kurā norādīja, ka ekonomiskajā ekspertīzē medikamentam */Nosaukums 2/* netiek mainīta kompensācijas bāzes cena 8,00 Ls un aptiekas cena 10,75 Ls, bet tiek noteikta references cena 6,30 Ls.

[7] Lēmums ir pamatots ar Noteikumu Nr.899 33., 35.punktu. 32.2. un 32.3.apakšpunktu, 36.1., 36.7., 38.2. apakšpunktu, 54.punktu.

Izvērtējot Lēmuma pamatojumu tiesa konstatē, ka tas atbilst minētajām tiesību normām, par ko lietā arī nav strīda.

Tiesa konstatē, ka Dienests 2012.gada 20.aprīļa vēstulē Nr.03.3-04.1-16/4429 *(lietas 15. - 16.lapa)* izteica lūgumu pieteicējai samazināt */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu līdz 6,42 Ls, atbilstoši Noteikumu Nr.899 27.punkta prasībām un līdz 2012.gada 18.maijam iesniegt dienestā iesniegumus par */Nosaukums 2/* un */Nosaukums 3/* kompensācijas bāzes cenas pārskatīšanu.

2012.gada 18.maijā Dienests saņēma pieteicējas iesniegumu *(lietas 17.lapa),* ar kuru lūgts samazināt */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu līdz 7,05 Ls apmērā.

Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicēja neizpildīja Dienesta 2012.gada 20.aprīļa vēstulē Nr.03.3-04.1-16/4429 izteikto lūgumu samazināt */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu atbilstoši Noteikumu Nr.899 27.punkta prasībām.

2012.gada 15.maijā Ministru kabinets pieņēma noteikumus Nr.342, kuru 1.punkts paredz svītrot Noteikumu Nr.899 27.punktu, kurš noteica, ka paralēli izplatīto vai paralēli importēto zāļu kompensācijas bāzes cena ir vismaz par 10 % zemāka nekā to kompensējamo zāļu cena, pret kurām ir veikta paralēlā izplatīšana vai paralēlā importēšana. Pārējo kompensējamo zāļu sarakstā iekļauto un iekļaujamo zāļu izmaksas ar paralēli izplatīto vai paralēli importēto zaļu izmaksām nesalīdzina.

Izvērtējot minēto un ņemot vērā to, ka pieteicēja neizpildīja Dienesta 2012.gada 20.aprīļa vēstulē Nr.03.3-04.1-16/4429 izteikto lūgumu samazināt */Nosaukums 2/*

kompensācijas bāzes cenu atbilstoši Noteikumu Nr.899 27.punkta prasībām, kā arī veiktos grozījumus noteikumos Nr.899, ar kuriem tika svītrots noteikumu Nr.899 27.punkts, tiesa secina, ka Dienestam nebija tiesiska pamata pieņemt lēmumu par */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenas samazināšanu.

Līdz ar to tiesa nekonstatē pamatotus iemeslus Veselības ministrijas 2012.gada 20.septembra lēmuma Nr.01-18.15/3952 atcelšanai.

[8] Pieteicēja uzskata, ka Dienests nav ievērojis tiesiskās paļāvības principu.

[8.1] Tiesiskās paļāvības princips ir viens no tiesiskas valsts pamatiem, un atbilstoši šim principam valsts pārvaldei jārīkojas paredzami un noteikti. Kā skaidrojis Senāts, personas paļāvība uz iestādes izteikumu, rīcību vai apsolījumu ir šīs personas subjektīvā attieksme, kuru veido pamatota cerība vai pārliecība par konkrētās darbības izpildi vai notikuma iestāšanos nākotnē. Tādēļ katrā atsevišķā gadījumā jāpārbauda šīs subjektīvās attieksmes esamība vai neesamība konkrēto lietas apstākļu ietvaros. Senāts ir atzinis – lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā, jāatbild uz trīs jautājumiem: 1) vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums); 2) vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās; 3) vai attiecīgā personas paļāvība ir aizsardzības vērta (*sk. 2005.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-93 13.punktu, 2007.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-238/2007 13.1.punktu*).

[8.2] Konkrētajā gadījumā nav šaubu par pirmo divu kritēriju izpildīšanos. Strīdus jautājums šajā gadījumā ir, vai pieteicējas paļāvība konkrētajā gadījumā ir aizsardzības vērta.

[8.3] Satversmes tiesas 2004.gada 25 .oktobra spriedums lietā Nr.2004-03-01 paredz, ka tiesiskās paļāvības princips noteic arī to, ka indivīda reiz iegūtās tiesības nevar pastāvēt neierobežoti ilgi. Proti, šis princips nedod pamatu ticēt, ka reiz noteiktā tiesiskā situācija nekad nemainīsies. Būtiski ir tas, ka tiesiskās paļāvības princips nodrošina indivīdam tiesisko aizsardzību tikai noteiktajā periodā. Būtiski ir tas, ka tiesiskās paļāvības princips nodrošina indivīdam tiesisko aizsardzību tikai likumdevēja noteiktajā pārejas periodā. Tiesiskās paļāvības princips negarantē indivīdam pastāvīgu status quo.

Ņemot vērā, ka Dienests, kā valsts pārvaldes iestāde, ir pakļauts likumam un tas darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros, savās darbībās un rīcībās Dienestam ir jāņem vērā attiecīgajā laika posmā spēkā esošo normatīvo aktu prasības un nosacījumi, tostarp Noteikumu Nr.899 prasības, no 2012.gada 15.maija, kad tika pieņemti noteikumi Nr.342, Dienestam nebija tiesiska pamata uzturēt prasību, lai pieteicēja samazina medikamenta */Nosaukums 2/* kompensācijas bāzes cenu vismaz 10% zemāk nekā to kompensējamo zāļu cena pret kurām ir veikta paralēlā izplatīšana vai paralēlā importēšana. Rīkojoties atbilstoši minētajām tiesību normām iestāde nodrošināja tiesiskuma principa ievērošanu.

[8.4] Tiesa konstatē, ka konkrētajā situācijā rodas divu tiesību principu sadursme – tiesiskās paļāvības principa un tiesiskuma principa sadursme. divu tiesību principu sadursmes.

Tātad no vienas puses, personai ir tiesiskā paļāvība, ka iestāde rīkosies tiesiski un konsekventi. Taču no otras puses, iestādes darbībām jāatbilst tiesību normām, tās rīcībai jābūt tiesiskai.

To, kuram principam ir dodama priekšroka, izlemj katrā konkrētajā gadījumā.

Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā, it īpaši ievērojot apstākli, ka uz Sākotnējā lēmuma un Lēmuma pieņemšanas dienu bija veikti grozījumi Noteikumos Nr.899, ar kuriem tika svītrots Noteikumu Nr.899 27.punkts, priekšroka ir dodama tiesiskuma principam. Minētais pamatojas arī apstāklī, ka tiesiskās paļāvības princips nedod pamatu ticēt, ka reiz noteiktā tiesiskā situācija nekad nemainīsies.

[9] Ņemot vērā iepriekš spriedumā konstatēto, tiesa neatrod pamatu Lēmuma atzīšanai par prettiesisku un atcelšanai. Atbildētāju pārstāvošā iestāde Veselības ministrija Lēmumā ir vērtējusi tās rīcībā esošos pierādījumus, un pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts ir izdots pamatoti. Līdz ar to tiesa secina, ka Lēmums ir tiesisks administratīvais akts, savukārt pieteicējas pieteikums nav pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „*/Nosaukums/*" pieteikumu par Veselības ministrijas 2012.gada 20.septembra lēmuma Nr.01-18.15/3952 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis *(personiskais paraksts)* S.Linkevičs

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnesis S.Linkevičs
Rīgā 2013.gada 6.augustā

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu